

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522201634
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2522201634.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. X, V. A., štátna občianka Lotyšskej republiky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: matka - P. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. X, V. A., štátna občianka Lotyšskej republiky, zastúpená: LEGAL CARTEL s.r.o., so sídlom Na Hrebienku 40, Bratislava, IČO: 36 677 175, a otec - Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. X, V. A., štátny občan Ruskej federácie, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 9P/133/2022-39 zo dňa 27. septembra 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil ust. § 2, § 367 ods. 1 až 3 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vecne uznesenie odôvodnil tým, že matka návrhom zo dňa 20.09.2022 navrhla, aby súd vo veci samej upravil výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Zároveň navrhla, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zverí maloletú Q. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazhe k povinnosti platiť výživné na maloletú vo výške 500,- eur mesačne a upraví styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 12.00 hod. za prítomnosti matky. V danom prípade súd konal a rozhodoval o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia počas konania. Na súde prebieha konanie vo veci samej na základe návrhu podaného matkou, pričom výkon rodičovských práv a povinností k mal. Q. doposiaľ nebol upravený súdnym rozhodnutím.

3. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel súd k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky nie je v danom prípade dôvodné. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila tým, že otec sa snaží vplývať na psychickú a emočnú stránku maloletej s cieľom vyvolať v nej apatiu, resp. strach voči matke, stretnutia matky s maloletou sú zo strany otca podmienené jeho prítomnosťou, v jeho neprítomnosti sa matka môže s maloletou stretnúť len v prípade, ak otcovi odovzdá cestovný pas maloletej na čas trvania stretnutia, ako aj skutočnosťou, že v dôsledku obmedzenia škodlivosti opísaného konania otca je potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania a maloletou, nakoľko otec takto ohrozuje výchovu a zdravý vývoj maloletej.

4. Tu súd uvádza, že obsahom spisu, najmä však úradným záznamom kolízneho opatrovníka zo dňa 23.09.2022 mal za osvedčené, že matka sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala, aktuálne žije s

partnerom v obci A., mal. Q. naďalej žije vo V. A. spolu s otcom a starou matkou, matka dcéru pravidelne navštevuje dva až trikrát týždenne. Z uvedeného osvedčeného skutočného stavu potom súdu nevyplýva akákoľvek skutočnosť, pre ktorú by bolo nevyhnutné nariadiť neodkladné opatrenie v zmysle návrhu matky, nakoľko súd nemal za osvedčené, že v starostlivosti otca by u mal. Q. dochádzalo k akémukoľvek ohrozeniu jej záujmu vyžadujúcemu okamžitý zásah súdu. Naopak, nariadením neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky by došlo k vyňatiu maloletej z miesta jej obvyklého pobytu, teda z jej prirodzeného prostredia a pôvodného sociálneho zázemia, v ktorom od roku 2018 doposiaľ žije a v ktorom sú zabezpečené podmienky pre jej riadny vývin aj vzhľadom na dĺžku doby, počas ktorej tam maloletá býva.

5. Súd dopĺňa, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia aktuálne nespĺňa požiadavku bezodkladnosti úpravy pomerov rodičov k dieťaťu, nakoľko starostlivosť o mal. Q. zabezpečuje otec, pričom matka sa s maloletou stretáva týždenne dva - trikrát, čo presahuje rámec bežnej úpravy styku, teda súd nemal za osvedčené tvrdenie matky, že zo strany otca dochádza v bránení ich stretnutiam. Tu súd poukazuje na skutočnosť, že matka navrhla neodkladným opatrením upraviť styk otca s maloletou iba počas každej soboty v mesiaci od 09.00 hod. do 12.00 hod. za jej prítomnosti, keď súčasne uvedené otcovi vytýka, ako aj skutočnosť, že jej bráni v tom, aby si k sebe vzala maloletú na dlhšie obdobie.

6. Preto súd dospel k záveru, že podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky neboli splnené aj s prihliadnutím na skutočnosť, že výkon rodičovských práv a povinností k mal. Q. doposiaľ nebol upravený súdnym rozhodnutím, na základe čoho súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

7. V ďalšom konaní vo veci samej súd vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci samej a následne po vykonaní všetkých relevantných dôkazov rozhodne v súlade s najlepším záujmom mal. Q..

8. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka prostredníctvom právnej zástupkyne z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), g) CSP a § 62 ods. 2 CMP. Uznesenie súdu prvej inštancie označila za nezákonné a nesprávne. Poukázala na to, že z úradného záznamu kolízneho opatrovníka č. 2022/192552, na ktorý sa odvoláva prvoinštančný súd v napadnutom uznesení, síce vyplýva, že matka sa dvakrát, či trikrát do týždňa stretáva (s maloletou - pozn. odvolacieho súdu), avšak čas strávený s maloletou je permanentne narúšaný škodlivou prítomnosťou otca, resp. starej matky (matky matky maloletej). V úradnom zázname matka uvádza, že dňa 23.09.2022 chcela maloletú navštíviť, avšak bolo jej povedané, aby maloletú nenavštívila z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu. Podľa informácií mala byť maloletá v dňoch 22. a 23.09.2022 z dôvodu zdravotného stavu ospravedlnená z vyučovacieho procesu na základnej škole, ktorú navštevuje.

9. Maloletá však matke dňa 24.09.2022, kedy s ňou bola na predstavení v kine, uviedla, že v dňoch 22. a 23.09.2022 bola s otcom v Nemecku. V uvedených dňoch mala cestovné doklady maloletej u seba matka. Maloletá sa s touto informáciou zdôverila matke v neprítomnosti otca, pričom ten túto skutočnosť neskôr sám matke potvrdil. Matka nemala žiadnu vedomosť o tom, že maloletá bola s otcom mimo územia Slovenskej republiky, kde mal otec zaviesť starú matku (matku matky maloletej) do miesta výkonu jej práce a maloletú na túto cestu vzal so sebou. Matka sa z dôvodu nevedomosti k tomuto činu otca nemohla nijako vopred vyjadriť. Otec ospravedlnil maloletú z vyučovacieho procesu a vystavil ju niekoľkohodinovej ceste do Nemecka bez akéhokoľvek rozumného dôvodu. Uvedené len potvrdzuje zlomyseľné správanie otca, ktorý namiesto toho, aby maloletú odovzdal do starostlivosti matky, kde by bola v bezpečí, ju „preventívne“ vzal so sebou, aby ju tak matka mimo dosahu otca, ako aj svojej matky nemohla so svojim novým partnerom uniesť. Otcovi nič nebránilo v tom, aby na čas jeho cesty do Nemecka a späť odovzdal maloletú do osobnej starostlivosti matky, pričom sa maloletá mohla zúčastniť v daných dňoch povinného vyučovacieho procesu za predpokladu, že chorá v skutočnosti nebola alebo sa v opačnom prípade mohla u matky liečiť. Navyše, pokiaľ bolo matke zo strany otca telefonicky oznámené dňa 23.09.2022, že nie je vhodná jej návšteva z dôvodu zdravotného stavu maloletej, je prinajmenšom zarážajúce, že deň na to, t. j. dňa 24.09.2022, otec súhlasil, aby matka vzala maloletú do kina. Otec sa predstavenia v kine spolu s matkou a maloletou nezúčastnil, avšak čakal maloletú pred budovou kina, pričom jeho správanie pripomínalo hliadkovanie. Pokiaľ otec vzal maloletú so sebou na cestu do cudziny napriek jej nepriaznivému zdravotnému stavu, bol povinný zabezpečiť, aby sa maloletá liečila, tzn. bola umiestnená v adekvátnom prostredí, kde by mala zabezpečené podmienky pre vyzdravenie. Informáciu o tom, že v dňoch 22. a 23.09.2022 nebola maloletá na adrese svojho bydliska potvrdzuje aj

správa kolízneho opatrovníka, ktorý sa mal bezúspešne dňa 23.09.2022 pokúsiť o prešetrovanie pomerov domácnosti otca a maloletej.

10. Podľa matky priznanie maloletej o cestovaní s otcom do Nemecka (pričom mala byť v takom prípade zo zdravotných dôvodov umiestnená v domácej liečbe), neoznámenie tejto skutočnosti matke, ktorá disponovala cestovným pasom maloletej, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že kolízny opatrovník sa dňa 23.09.2022 bezúspešne pokúsil prešetriť pomery v domácnosti otca a maloletej, odôvodňujú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, nakoľko zo strany otca nie sú zabezpečené vhodné podmienky pre riadny vývin maloletej. Vzhľadom na priznanie maloletej o jej skutočnom pobyte v dňoch 22. a 23.09.2022 má matka za to, že otcom proklamovaná choroba maloletej bola výmyslom a zámienkou, aby tak maloletú nemusel odovzdávať do starostlivosti matky pre podozrenie z údajného únosu. Obavy matky zo stupňovania škodlivého správania otca konštatované v podanom návrhu zo dňa 20.09.2022 sa naplňujú.

11. V súvislosti s tvrdením súdu prvej inštancie o tom, že nemal za osvedčené, že v starostlivosti otca by u maloletej dochádzalo k akémukoľvek ohrozeniu jej záujmu vyžadujúcemu okamžitý zásah súdu, matka v zmysle ust. § 63 CMP predkladá nové tvrdenia a dôkazné návrhy. Maloletá žije v domácnosti s otcom, ktorý, ako vyplýva z návrhu zo dňa 20.09.2022, je živnostníkom, pričom v rámci svojej podnikateľskej činnosti prevádzkuje chovnú stanicu pre psy, resp. zabezpečuje prevoz psov. Z fotografií interiéru domácnosti otca, ktoré matka vyhotovila predtým, než otec vymenil zámok v rodinnom dome na X. X vo V. A., v ktorom matka bývala než sa odsťahovala, je možné vidieť skutočné pomery v domácnosti otca a maloletej. Fotografie sú jasným dôkazom o maximálnej nečistote, nehygienických podmienkach domácnosti, v ktorej maloletá žije. V domácnosti otca sú rozmiestnené koterce pre psy, ktoré chová, pričom je z fotografií vidieť neodstránené, resp. nevyčistené psie fekálie, jednotlivé miestnosti sú zapratané nepotrebnými vecami, odpadkami, stavebnými materiálmi, rôznymi prístrojmi, oblečením, potravou pre psy, a to dokonca aj zariadenia určené na osobnú hygienu, teda sprchový kút a vaňa. Nie je preto pravdou, že maloletá má zabezpečené podmienky pre riadny vývin. Naopak vyňatie maloletej z osobnej starostlivosti otca by bolo vyňatím z neprirodzeného až asociálneho zázemia, v ktorom aktuálne žije. Takéto zanedbané prostredie ohrozuje prinajmenšom zdravie maloletej. V prostredí nečistoty a zvierat je vystavená nebezpečenstvu vyvolania rôznych alergických reakcií a ochorení. Matka sa domnieva, že otec sa snaží odložiť prešetrovanie pomerov jeho domácnosti práve z dôvodu uvedomovania si zanedbaného vedenia domácnosti, ktorú by v dostatočnom časovom predstihu vedel zariadiť tak, aby vytvárala dojem vhodnosti, adekvátnosti a útulnosti.

12. Podľa navrhovateľky prvoinštančný súd žiadnym spôsobom nereflektoval jej vážnu obavu o zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej. Skutočné prostredie a podmienky, v akých maloletá žije v domácnosti spolu s otcom, súd prvej inštancie nemal za preukázané, pričom zamietavým uznesením rezignoval z dôvodu bezúspešného pokusu prešetrovania pomerov v domácnosti zo strany kolízneho opatrovníka.

13. Záverom odvolania matka navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zverí do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Uloží otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 500,- eur mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca a upraví styk otca s maloletou tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 12.00 hod za prítomnosti matky.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka v odvolaní použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

15. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

18. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

19. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

20. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

21. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

22. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

23. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

24. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

25. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

26. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní

všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

27. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

28. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa, na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli, alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začateľných aj bez návrhu však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov.

29. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

30. Z obsahu spisu vyplýva, že matka mal. sa vo veci samej domáha zverenia mal. do osobnej starostlivosti, s tým, že zastupovať mal. a spravovať jej majetok budú obaja rodičia, žiada určiť výživné na mal. vo výške 500,- eur a upraviť styk otca s maloletou. Zároveň žiadala o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým zverí maloletú Q. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazá k povinnosti platiť výživné na maloletú vo výške 500,- eur mesačne a upraví styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 12.00 hod. za prítomnosti matky. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

31. Odvolací súd v celom rozsahu preberá skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý dospel k správnym skutkovým zisteniam, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom sa vysporiadal s podstatnými argumentmi matky maloletého

dieťaťa. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozhodnutia. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k odvolacím námietkam matky odvolací súd dopĺňa nasledovné:

32. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdý nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

33. Po oboznámení sa s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie z dôvodu, že nemal za osvedčené skutočnosti tvrdené matkou. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci nemal za osvedčené, že v starostlivosti otca by u mal. Q. dochádzalo k akémukoľvek ohrozeniu jej záujmu vyžadujúcemu okamžitý zásah súdu. Naopak, nariadením neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky by došlo k vyňatiu maloletej z miesta jej obvyklého pobytu, teda z jej prirodzeného prostredia a pôvodného sociálneho zázemia, v ktorom od roku 2018 doposiaľ žije a v ktorom sú zabezpečené podmienky pre jej riadny vývin aj vzhľadom na dĺžku doby, počas ktorej tam maloletá býva.

34. Pokiaľ ide o argumentáciu matky v tom, že priznanie maloletej o cestovaní s otcom do Nemecka (pričom mala byť v takom prípade zo zdravotných dôvodov umiestnená v domácej liečbe), neoznámenie tejto skutočnosti matke, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že kolízny opatrovník sa dňa 23.09.2022 bezúspešne pokúsil prešetriť pomery v domácnosti otca a maloletej, odôvodňujú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, nakoľko zo strany otca nie sú zabezpečené vhodné podmienky pre riadny vývin maloletej, odvolací súd nezdieľa jej názor. Odvolací súd nepopiera tvrdenie matky, že konanie otca za predpokladu pravdivosti jej tvrdení nebolo v poriadku, avšak zároveň z dôvodu tohto jeho možného zlyhania a v tomto štádiu konania, bez potrebného dokazovania, nie sú osvedčené skutočnosti, pre ktoré by mal súd riešiť úpravu pomerov neodkladným opatrením.

35. Matka v odvolaní tvrdila, že maloletá žije v domácnosti s otcom, ktorý, ako vyplýva z návrhu zo dňa 20.09.2022, je živnostníkom, pričom v rámci svojej podnikateľskej činnosti prevádzkuje chovnú stanicu pre psy, resp. zabezpečuje prevoz psov. Z fotografií interiéru domácnosti otca, ktoré matka vyhotovila predtým, než otec vymenil zámok v rodinnom dome na X. X vo V. A., v ktorom matka bývala než sa odsťahovala, je možné vidieť skutočné pomery v domácnosti otca a maloletej. Fotografie sú jasným dôkazom o maximálnej nečistote, nehygienických podmienkach domácnosti, v ktorej maloletá žije. Naopak vyňatie maloletej z osobnej starostlivosti otca by bolo vyňatím z neprirodzeného až asociálneho zázemia, v ktorom aktuálne žije. Takéto zanedbané prostredie ohrozuje prinajmenšom zdravie maloletej. K odvolaniu priložila fotodokumentáciu, avšak v akom období mali byť tieto vyhotovené neuvádza (nie je zrejmé, kedy otec vymenil zámku na dverách) a ani zo samotných fotografií nevidno, kedy boli vyhovené a preto odvolací súd nevie posúdiť relevantnosť týchto dôkazov. Pokiaľ však matka videla prostredie,

ktoré je podľa nej nevhodné na výchovu maloletého dieťaťa, je otázne, prečo uvedenú skutočnosť neuvádzala už v samotnom návrhu.

36. Je však nutné uviesť, že komplexne sa otázka najlepšieho záujmu maloletej vo vzťahu ktorému rodičovi má byť zverená do opateru a do akej miery sú tvrdenia matky opodstatnené (keď netreba zabúdať ani nato, že to bola matka, ktorá opustila domácnosť a maloletú), preukáže vo veci samej. Matka nepopiera, že styk s maloletou prebieha, aj keď nie podľa jej predstáv, keď i súd prvej inštancie správne konštatoval, že matka navrhla neodkladným opatrením upraviť styk otca s maloletou iba počas každej soboty v mesiaci od 09.00 hod. do 12.00 hod. za jej prítomnosti, keď súčasne uvedené otcovi vytýka, ako aj skutočnosť, že jej bráni v tom, aby si k sebe vzala maloletú na dlhšie obdobie. Maloletá vzhľadom na svoj vek a predpokladanú rozumovú vyspelosť je už schopná samostatne vyjadriť svoj názor k tejto otázke, bude zisťovaná aj jej vôľa, na ktorú bude potrebné prihliadnuť. V základnom konaní bude súd riešiť i ďalšie skutočnosti, ktoré sa týkajú maloletej a vo veci súd rozhodne po dôkladne vykonanom dokazovaní.

37. Ďalšie odvolacie argumenty matky, odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 CSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

38. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

39. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

40. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).